

স্ব স্ব শৈক্ষিক বাতাবরণ প্রতিষ্ঠাৰ প্ৰতিশ্ৰুতিৰে

সোণাৰি মহাবিদ্যালয় বুন্ডেটিনে

সোণাৰি মহাবিদ্যালয়ৰ ছমহীয়া বাৰ্তাগোচনী

প্ৰথম বছৰ প্ৰথম সংখ্যা ১৯ মাঘ ১৯৩০ শক ২ ফেব্ৰুৱাৰী ২০০৯ সংখ্যা-১

অধ্যক্ষৰ কলম :

বোৰা দুটা দশকৰ ভিতৰত উচ্চ শিক্ষাৰ আৰু পৰিবৰ্তন ঘটিছে। ১৯৯৩ চনত গোলোকীকৰণৰ ফলত উদাৰ অধীনীতি আৰু মুকলি বজাৰ হোৱাৰ কাৰণে আমাৰ আৰ্থিক প্ৰগতিৰ হাৰ বছৰি ৮-৯% হব ধৰিছে। তথ্য প্ৰযুক্তিৰ প্ৰবৰ্তন আৰু উদাৰ অধীনীতিয়ে শিক্ষাৰ ওপৰতো প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিছে। ইয়াৰ ফলত শিক্ষাৰ গতিশীলতা বৃদ্ধি পাইছে। ধৰ্মপ্ৰদী শিক্ষাই মানুহক সংৰক্ষণশীল (ব্যৱহাৰিক দিশত প্ৰয়োজ্য নোহোৱা) কৰি তোলাৰ কাৰণে দেশতে নিবনুৱাৰ সংখ্যা বাঢ়ি গৈছে। ইয়াৰ ফলত সমাজত হিংসা, অপশান্তি, ব্যভিচাৰ, দুৰ্নীতি বাঢ়িলে আৰু শিক্ষানুষ্ঠানত দিয়া প্ৰকৃত শিক্ষাৰ উদ্দেশ্যৰ সাৰ্থকতা নাইকিয়া হ'ল। কিন্তু তথ্য প্ৰযুক্তিৰ প্ৰবৰ্তনে শিক্ষাৰ প্ৰসাৰণ বহু গুণে বাঢ়াই দিলে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলোৰো ব্যক্তিত্ব, বৌদ্ধিক বিকাশৰ উন্নতি হবলৈ ধৰিলে। গোলোকীকৰণৰ প্ৰভাৱত দেশত বিদেশী সংস্থা বিলাক ভৰি পৰিল আৰু আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী প্ৰকলৰ নিবনুৱা সমস্যাস্বাৰ পৰা কিছু অংশ লাঘৱ হ'ল। আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে মনত ৰখা উচিত যে, শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য তেওঁলোকৰ মানত চাকৰিৰূপী যদিও সমাজৰ প্ৰতি দায়বদ্ধতাপূৰ্ণ প্ৰকৃত শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য। আজিৰ শিক্ষা ব্যৱস্থা শিক্ষানুষ্ঠানৰ চাৰিপীঠাৰ ভিতৰত আৱদ্ধ হৈ থকা নাই। টাৰি বেৰৰ পৰা ওলাই সমাজৰ উন্নয়ন আৰু বিকাশতো নিৰ্ণায়কৰ ভূমিকা পালন কৰি আহিছে। এখন শিক্ষানুষ্ঠানে ইয়াৰ পাৰ্থক্য অঞ্চলত সমাজ ব্যৱস্থাৰ ওপৰত কোনে প্ৰভাৱ কৰিছে সেইটোহে ছাত্ৰ আৰু শিক্ষক সমাজৰ কাৰণে লক্ষণীয়।

এনে দৃষ্টিভঙ্গী লৈয়েই সোণাৰি মহাবিদ্যালয়ে যৎকিঞ্চিৎ চেষ্টা চলাইছে সমাজৰ প্ৰতি থকা

দায়বদ্ধতা উঠি অহা প্ৰজন্মক বৰ্তমান প্ৰচলিত শিক্ষাৰ লগত সামঞ্জস্য ৰাখি যিকোনো প্ৰতিযোগিতামূলক পৰীক্ষাত সন্মুখীন হব পৰাকৈ শিক্ষা প্ৰদান কৰা। বৰ্তমান স্নাতক পৰ্যায়ত সমান্তৰালভাৱে বৃত্তিমুখী পাঠৰ পাঠদান দিয়া হয় যাতে তেওঁলোকক স্নাতক হৈ চাকৰি নাপালেও স্ব-নিয়োজিত হয়। ইয়াৰ কাৰণে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ মানসিকতা ধনাত্মক (ইতিবাচক) হব লাগিব আৰু লাগিব দৃঢ় সংকল্প, ভৱিষ্যত কৰ্ম আচনি।

সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়েই এবুকু আশা লৈ আমাৰ সোণাৰি মহাবিদ্যালয়ত পদাৰ্পণ কৰে। প্ৰায়বিলাক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ আৰ্থিক অৱস্থা শোচনীয়। দুভাত্ত পৰীক্ষাৰ প্ৰ-প্ৰেখন পূৰাবলৈ বহুতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সমৰ্থনহীন। বহুতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে নামভৰ্ত্তি কৰি পৰীক্ষা দিবলৈহে প্ৰ-প্ৰেভৰ্ত্তি কৰিবলৈ আহে। এইবিলাক প্ৰচেষ্টাই শিক্ষাৰ পাঠদানত কুটি ঘটায়। সাম্প্ৰদায়িকতা, উদ্ৰেপস্থিৰ সমস্যা, সামাজিক অস্থিৰতা এইবিলাকৰ পৰা এটা কথা প্ৰতিফলিত হয় - আমি যেন আমাৰ প্ৰজন্মক প্ৰকৃত শিক্ষা দিব পৰা নাই কিয়নো প্ৰকৃত শিক্ষাই হৈছে সমাজৰ সবুঙ্গিন উন্নতি হোৱা।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে এটা কথা মনত ৰখা উচিত যে, ব্যক্তি-সৌন্দৰ্য মহান কৰে মানুহৰ চৰিত্ৰ আৰু ব্যক্তিত্বই। ছাত্ৰ সমাজৰ এই দুটাই মূল ধন হোৱা উচিত।

ডঃ ৰাজেন তামুলী

অধ্যক্ষ

সোণাৰি মহাবিদ্যালয়

সোণাৰি মহাবিদ্যালয়ত অধ্যয়নৰ সুবিধা থকা পাঠ্যক্রম সমূহ :-

১) দুবছৰীয়া উচ্চতৰ মাধ্যমিক বৰ্ষৰ পাঠ্যক্রম :-

- (ক) কলা শাখা
- (খ) বিজ্ঞান শাখা

(ক) কলা শাখাৰ বিষয়সমূহ :- ইংৰাজী, আধুনিক ভাৰতীয় ভাষা (অসমীয়া), ঐতিহ্যিক ইংৰাজী, বাৰ্জনীতি বিজ্ঞান, শিক্ষা, অৰ্থনীতি, বুৰঞ্জী, উচ্চ অসমীয়া আৰু অংক।

(খ) বিজ্ঞান শাখাৰ বিষয়সমূহ :- ইংৰাজী, আধুনিক ভাৰতীয় ভাষা (অসমীয়া), ঐতিহ্যিক ইংৰাজী, পদাৰ্থ বিজ্ঞান, ৰসায়ন বিজ্ঞান, জীৱবিজ্ঞান আৰু অংক।

২) তিনিবছৰীয়া স্নাতক পাঠ্যক্রম :-

- (ক) কলা শাখা
- (খ) বিজ্ঞান শাখা

(ক) কলা শাখাৰ বিষয়সমূহ :- ইংৰাজী, আধুনিক ভাৰতীয় ভাষা (অসমীয়া), অতিৰিক্ত অসমীয়া, বাৰ্জনীতি বিজ্ঞান, শিক্ষা, অৰ্থনীতি, বুৰঞ্জী আৰু অংক।

উচ্চমান বিষয় :- ইংৰাজী, অসমীয়া, বাৰ্জনীতি বিজ্ঞান, অৰ্থনীতি, শিক্ষা, বুৰঞ্জী আৰু অংক।

(খ) বিজ্ঞান শাখাৰ বিষয়সমূহ :- ইংৰাজী, পদাৰ্থ বিজ্ঞান, ৰসায়ন বিজ্ঞান, প্ৰাণী বিদ্যা, উদ্ভিদ বিদ্যা আৰু অংক।

৩) বৃত্তিমূৰী আৰু কাৰিকৰী পাঠ্যক্রম :-

- (ক) কম্পিউটাৰ আৰু তথ্য প্ৰযুক্তি
- (খ) মীন বিজ্ঞান
- (গ) ৰেচম
- (ঘ) কাৰিকৰী ইংৰাজী পাঠ্যক্রম
- (ঙ) ৰেবপেজ ডিজাইনিং।

২) অন্যান্য পাঠ্যক্রম :-

- (ক) কৃষকোত্ত শাৰ্শ্বিক ষাৰ্শ্বিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয় কেন্দ্ৰ (KKHSOU)
- (খ) দূৰ শিক্ষা কেন্দ্ৰ (Distance Education)

৩) কৃষকোত্ত শাৰ্শ্বিক ষাৰ্শ্বিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয় কেন্দ্ৰ (KKHSOU) সোণাৰি মহাবিদ্যালয় অধ্যয়ন কেন্দ্ৰৰ অন্তৰ্গত পাঠ্যক্রম সমূহ :-

- (ক) স্নাতক প্ৰস্তুতি পাঠ্যক্রম (BPP) - (ছমহীয়া)
- (খ) স্নাতক পাঠ্যক্রম (B.A) - (তিনিবছৰীয়া)
- (গ) গণ সংযোগ স্নাতক পাঠ্যক্রম (BMC)
- (ঘ) প্ৰায়োগিক কম্পিউটাৰৰ স্নাতক পাঠ্যক্রম (BCA)

KKHSOU - ৰ সম্পৰ্কে অধিক জানিবৰ বাবে

যোগাযোগ কৰক :-

ড. ৰাজেন তামূলী
কেন্দ্ৰ তত্ত্বাবধায়ক।

অধ্যাপক দিলীপা ৰঞ্জন বৰুৱা

কেন্দ্ৰ সমৰ্থয়ক।

ফোন নং - ৯৪৩৫৩৫৮৫৩

৪) ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয় দূৰ শিক্ষা পাঠ্যক্রম

(DDE, DU) ৰ সোণাৰি মহাবিদ্যালয় অধ্যয়ন

কেন্দ্ৰৰ পাঠ্যক্রম :-

(ক) স্নাতকোত্তৰ পাঠ্যক্রম (দুবছৰীয়া) :-

বিষয়সমূহ :- অসমীয়া, ইংৰাজী, অৰ্থনীতি, বুৰঞ্জী, সমাজবিদ্যা, অংক, বাৰ্জনীতি বিজ্ঞান।

অধিক জানিবৰ বাবে যোগাযোগ কৰক :-

ড. ৰাজেন তামূলী,
কেন্দ্ৰ তত্ত্বাবধায়ক।
অধ্যাপক সুশীল দত্ত,
কেন্দ্ৰ সমৰ্থয়ক।

ফোন নং - ৯৪৩৫৩৫৮৫৮৯২

৫) বিগত চাৰি বছৰৰ স্নাতক পৰীক্ষাৰ

ফলাফল :-

কলা স্নাতক :-

চন	অৱতীৰ্ণ	উত্তীৰ্ণ	শতকৰা হাৰ
২০০৫	৯৭	৮৭	৮৯ %
২০০৬	১৪৮	১০৫	৭০.৯ %
২০০৭	১৬২	১৩৬	৮৩ %
২০০৮	১৯১	১৫২	৭৯.৫ %

বিজ্ঞান স্নাতক :-

চন	অৱতীৰ্ণ	উত্তীৰ্ণ	শতকৰা হাৰ
২০০৫	০৩	০২	৭৫ %
২০০৬	১২	০৯	৭৫ %
২০০৭	১১	০৮	৭২ %
২০০৮	২১	১৮	৮৫.৭১ %

৬) উচ্চতৰ মাধ্যমিক বৰ্ষৰ পৰীক্ষাৰ ফলাফল :-

২০০৭-২০০৮ চন :-

অৱতীৰ্ণ	উত্তীৰ্ণ	শতকৰা হাৰ
(ক) প্ৰথম বৰ্ষ (কলা) : ২৩২	১৮৬	৮০ %

প্ৰথম বৰ্ষ (বিজ্ঞান) : ৪৯

৪১

৮৩ %

(খ) দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা) : ২৭২

১৭৮

৬৫.৪৫ %

দ্বিতীয় বৰ্ষ (বিজ্ঞান) : ৭০

৫৯

৮৪ %

৭) নাম ভৰ্তি কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মুঠ সংখ্যা :-

২০০৮-২০০৯ চন :-

ক) উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা)	= ২৯৯ জন
উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ (বিজ্ঞান)	= ৪২ জন
উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা)	= ১৬৪ জন
উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষ (বিজ্ঞান)	= ৪০ জন
মুঠ সংখ্যা	= ৫৪৫ জন

খ) স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা)

= ৪৪০ জন

স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (বিজ্ঞান)

= ৩৭ জন

স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা)

= ২৮০ জন

স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (বিজ্ঞান)

= ১০ জন

স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ (কলা)

= ২৩৫ জন

স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ (বিজ্ঞান)

= ২৮ জন

মুঠ সংখ্যা = ১০৩০ জন

নাম ভৰ্তি কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সৰ্বমুঠ সংখ্যা

উঃ মাঃ বৰ্ষ = ৫৪৫ জন

স্নাতক বৰ্ষ = ১০৩০ জন

মুঠ ছাত্ৰ সংখ্যা = ১৫৭৫ জন

৮) কৃঃ কাঃ সঃ ৰাঃ মঃ বিশ্ববিদ্যালয়,

সোঃ মঃ অঃ কেছৰ নাম ভৰ্তি কৰা

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা : ২০০৮-২০০৯ চন

ক) স্নাতক প্ৰস্তুতি পাঠ্যক্রম

(জুলাই-ডিচেম্বৰ, ২০০৮) = ১১৭ জন

খ) স্নাতক কলা = ৬৫ জন

গ) গণ সংযোগ স্নাতক = ১৩ জন

ঘ) প্ৰায়োগিক কম্পিউটাৰ স্নাতক = ৫ জন

(প্ৰথম চেমিষ্টাৰ, জুলাই-ডিচেম্বৰ, ২০০৮)

সৰ্বমুঠ নামভৰ্তি কৰা

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা = ২০০ জন

৯) স্নাতক প্ৰস্তুতি পাঠ্যক্রমত অৱতীৰ্ণ হোৱা

প্ৰথম দলৰ পৰীক্ষাৰ ফলাফল :-

ক) পৰীক্ষাৰ সময় জানুৱাৰী-জুন, ২০০৮

খ) নামভৰ্তি কৰা ছাত্ৰৰ সংখ্যা = ৪৫ জন

গ) পৰীক্ষাত অৱতীৰ্ণ ছাত্ৰৰ সংখ্যা = ৪২ জন

ঘ) উত্তীৰ্ণৰ সংখ্যা = ৩৯ জন

ঙ) উত্তীৰ্ণৰ শতকৰা হাৰ = ৯২.৮ %

বৈশাখী মহন সোঁৱৰণী ন্যাস পুঁজিৰে
মহাবিদ্যালয়ৰ পুথি ভঁৰালতৈ প্ৰায় দহ
হাজাৰ (১০,০০০) মূল্যৰ গ্ৰন্থ প্ৰতি বছৰে
দান কৰাৰ লগতে প্ৰতি তিনি বছৰৰ অন্তৰে
অন্তৰে একোখনকৈ “আলোচনা চক্ৰ”
অনুষ্ঠিত কৰা হয়।

১০) শ্ৰেণীৰি মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিচালনা সমিতিঃ

- ১) শ্ৰী শৰৎ বৰুৱাকৰী, সভাপতি।
- ২) অধ্যক্ষ ডঃ ৰাজেন তামুলী, সম্পাদক।
- ৩) উপাধ্যক্ষ ৰত্নি প্ৰতি প্ৰভা গগৈ, সদস্য।
- ৪) শ্ৰী বিষ্ণু দত্ত, সদস্য।
- ৫) শ্ৰী প্ৰকাশ নাগ, সদস্য।
- ৬) শ্ৰীযুতা উষা হাজৰিকা, সদস্য।
- ৭) শ্ৰী গৌতাম বৰগোহাঞি, সদস্য।
- ৮) শ্ৰী অমল দত্ত, সদস্য।
- ৯) শ্ৰী গণেশ বৰুৱা, সদস্য।
- ১০) শ্ৰী ৰঞ্জিত বুঢ়াগোহাঁই, সদস্য।
- ১১) শ্ৰী ৰঞ্জিৎ কুমাৰ বৰুৱা, সদস্য।

১১) শ্ৰেণীৰি মহাবিদ্যালয়ৰ পৃথিভঁৰালঃ-

- ক) ছাত্ৰ ব্যৱহাৰ -উপযোগী এখন পৃথিভঁৰাল।
- খ) পৃথিভঁৰালত সৰ্বমুঠ বাৰ হাজাৰ গ্ৰন্থ মজুত আছে।
- গ) পৰ্যাপ্ত পাঠ্যপুথি, প্ৰয়োজনীয়ক প্ৰসংগে পুথি, ভিন্ন ৰুচিৰ পুথি, সৃষ্টিশীল সাহিত্য অধ্যয়নৰ সুব্যৱস্থা।
- ঘ) পৃথিভঁৰালত অধ্যয়ন আৰু লেখনৰ সুব্যৱস্থা।
- ঙ) অসমীয়া - ইংৰাজী আৰু হিন্দী ভাষাৰ ৬ খন দৈনিক কাকত, ১৫ খন আলোচনী আৰু গৱেষণা আৰু অধ্যয়নৰ সুব্যৱস্থা।

১২) এই বছৰ (২০০৭-০৮) ৰ মহাবিদ্যালয়ৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বৰ্ষত স্থাপন কৰা কৃতিত্বৰে উত্তীৰ্ণ হোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীঃ-

- ক) মনিষা চেতিয়া, বিজ্ঞান শাখা।
- খ) মানসী বৰুৱা, কলা শাখা।
- গ) মনমীতা কৰ, কলা শাখা।
- ঘ) চানী বাউৰি, কলা শাখা।

১৩) ২০০৮ চনৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষত বিজ্ঞান শাখাৰ প্ৰথম বিভাগত উত্তীৰ্ণ হোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা মুঠ ১৩ জন।

১৪) ২০০৮ চনৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষত কলা শাখাৰ প্ৰথম বিভাগত উত্তীৰ্ণ হোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা মুঠ ১৪ জন।

১৫) ২০০৮ চনৰ স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষৰ কলা শাখাৰ প্ৰথম শ্ৰেণীত উত্তীৰ্ণ হোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ তালিকা -

- ক) ৰীমা গগৈ - শিক্ষাতত্ত্ব।
- খ) ৰুমা দে - ৰাজনীতি।
- গ) সুমিত দে - অৰ্থনীতি।

১৬) ২০০৮ চনৰ স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষৰ বিজ্ঞান শাখাৰ প্ৰথম শ্ৰেণীত উত্তীৰ্ণ হোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ তালিকা -

- ক) ৰুমা বিশ্বাস - পদাৰ্থ বিজ্ঞান (ডিষ্টিংশন)।
- খ) দিগন্ত বৰুৱা - ৰসায়ন বিজ্ঞান (ডিষ্টিংশন)।
- গ) পাৰবীন ইৰাকী - জীৱবিজ্ঞান (ডিষ্টিংশন)।
- ঘ) জয়ীতা মালি - পদাৰ্থ বিজ্ঞান।
- ঙ) বিংকু দত্ত - জীৱবিজ্ঞান।
- চ) গিৰীশ গগৈ - জীৱবিজ্ঞান।

১৭) মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰবাসৰ

আসনৰ সংখ্যাঃ ৩৬ টা

ছাত্ৰীবাসৰ আসনৰ সংখ্যাঃ ৭০ টা

১৮) পৰীক্ষাৰ খৰৰ -

- ক) উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষৰ দুডুন্ত পৰীক্ষা অনুষ্ঠিত হ'ব ২১ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০০৯ তাৰিখৰ পৰা।
- খ) স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষৰ পৰীক্ষা অনুষ্ঠিত হ'ব ২৪ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০০৯ তাৰিখৰ পৰা।

১৯) কমলা দাস শহুৰীয়া সোঁৱৰণী ন্যাস বঁটা

এইবছৰ (২০০৮) লাভ কৰিছে

শ্ৰীমতী ৰুমা বিশ্বাসে (উচ্চমানঃ পদাৰ্থ বিজ্ঞান)।

২০) ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ আভ্যন্তৰীণ শৈক্ষিক মান

নিৰূপণৰ প্ৰয়াসেৰে ২০০৮বৰ্ষত স্নাতক আৰু উচ্চতৰ মাধ্যমিক পৰ্যায়ত

কেইবাটিও পৰীক্ষা অনুষ্ঠিত কৰা হয়ঃ

- ক) আভ্যন্তৰীণ গোট পৰীক্ষা = ২ টা।
- খ) উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম + দ্বিতীয় বৰ্ষৰ বিজ্ঞান শাখাৰ বিশেষ শেষান্ত বাচনি পৰীক্ষা = ২ টা।
- গ) উচ্চমান আৰু সাধাৰণ বিষয়ত শ্ৰেণী ভিত্তিত শ্ৰেণী পৰীক্ষা।

২১) শিক্ষামূলক, ক্ষেত্ৰ অধ্যয়ন আৰু পৰিবেশ

বিজ্ঞান অধ্যয়নৰ লক্ষ্যৰে মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা কেবাটিও গোটত বিভক্ত হৈ

ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে কেবাটাওয়ো অৰ্জন কৰেঃ

- ক) কাজিৰঙা বিশ্ব ঐতিহ্য ক্ষেত্ৰলৈ (অভয়াৰণ্য) মোৰা মুঠ দল = ৪ টা।
- খ) গিবন অভয়াৰণ্যলৈ মোৰা মুঠ দল = ১ টা।
- গ) ডিব্ৰু - চৈখোৰা অৰ্জনৰ মুঠ দল = ১ টা।
- ঘ) অভয়াৰণ্য বনাঞ্চল অৰ্জনৰ মুঠ দল = ১ টা।